

NAUCZANIE NA ODLEGŁOŚĆ W SZKOLE PONADPODSTAWOWEJ W ZESPOLE SZKÓŁ MECHANICZNYCH NR 1 W BYDGOSZCZY

Anna Szymkowiak, jasinska.an@wp.pl
Ewa Ankiewicz-Jasińska, ewa.ankiewicz-jasinska@o2.pl
Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 w Bydgoszczy
ul. Świętej Trójcy 37, 85-224 Bydgoszcz

Abstract. The article deals with the current and important for education issues of distance learning, which currently belongs to the important tasks of primary, secondary and higher education. The authors of the article justify the necessity to use continuing education of teachers in the field of ICT as an element necessary to conduct distance learning in schools. Selected examples of factsheets were presented on the example of Group of Mechanical Vocational Schools No. 1. The potential of information and communication technologies and the possibilities of their use in distance learning with the use of educational platforms were presented.

1. Wstęp

Obserwowane zmiany wynikające z rozwoju technologii informacyjnych w coraz większym stopniu determinują sfery aktywności, sposoby komunikacji, porządek postrzegania i organizację świata społecznego, a co za tym idzie również procesy edukacyjne.

Od 25 marca 2020 r. obowiązuje w polskiej szkole nauczanie na odległość. Ministerstwo Edukacji Narodowej wydało rozporządzenie z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 30b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanego dalej „innym sposobem kształcenia”, regulując nauczanie zdalne. Rozporządzenie zobowiązywało nauczycieli i uczniów do nauki zdalnej. Dyrektorzy szkół zostali zobowiązani do organizacji nauki zdalnej. Zdalne nauczanie mogło być realizowane z wykorzystaniem dostępnych rekomendowanych przez MEN materiałów.

Najpopularniejsze i podstawowe rozwiązania wykorzystywane w pracy na odległość to poczta elektroniczna, narzędzia konferencyjne, komunikatory internetowe oraz coraz powszechniejsze narzędzia pracy grupowej.

Konieczność zawieszenia zajęć szkolnych spowodowała, że do akcji udostępniania za darmo swoich narzędzi włączyły się znane międzynarodowe firmy takie jak Google, Microsoft czy Cisco.

W Zespole Szkół Mechanicznych nr 1 w Bydgoszczy (ZSM nr 1) podstawowym narzędziem nauczania na odległość jest dziennik elektroniczny UONET+, bezpłatny pakiet Microsoft Office 365 Education, platforma edukacyjna www.epodreczniki.pl. Narzędziami wspomagającymi są m.in.: poczta elektroniczna, telefon, skype.

Nauka prowadzona na odległość była realizowana z wykorzystaniem materiałów udostępnionych przez nauczyciela, w szczególności tych rekomendowanych przez MEN (platforma edukacyjna www.epodreczniki.pl), strona ministerstwa www.gov.pl/zdalnelekcje, europolis kujawsko-pomorska e-szkola, zdalne nauczanie z wykorzystaniem programu stworzonego przez nauczycieli Zespołu Szkół Mechanicznych nr 1, strony CKE – egzaminy maturalne i potwierdzające kwalifikacje z zawódzie Centralnej i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej.

Nauczyciele prowadzili wirtualne zajęcia ze swoimi uczniami. Uczestnicy mogli dołączyć z własnego komputera stacjonarnego, iPada, tabletu lub telefonu komórkowego. Wykorzystywali narzędzia do współpracy, takie jak udostępnianie ekranu, odpytywanie i tablica. Udostępniali m.in.: dokumenty, obrazy, wykresy. Uczniowie mogli dokładnie zobaczyć, o czym mówią. Informowali rodziców i opiekunów o najnowszych wydarzeniach w szkole podczas zamknięcia.

2. Platforma Office.com i E-dziennik

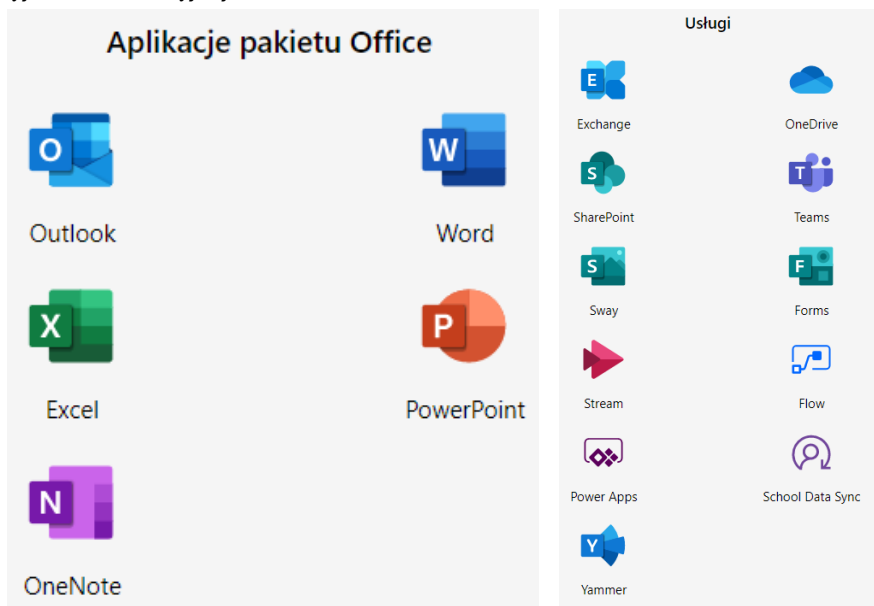
Epidemia COVID-19 zmusiła szkoły do szybkiego uruchomienia oprogramowania, które pozwoliłoby zdalnie uczyć. Nastąpiło bardzo dynamiczne zapotrzebowanie na narzędzia do nauki zdalnej.

Firma Microsoft udostępniła bezpłatny pakiet Microsoft Office 365 Education. Uczniowie i nauczyciele z kwalifikujących się szkół mogli bezpłatnie zarejestrować się w usłudze Office 365 Education i korzystać z następujących aplikacji: Outlook, Word, Excel, PowerPoint, OneNote.

Nauczyciele i uczniowie mogli się ze sobą komunikować, tworzyć niesamowite zawartości, ale przede wszystkim mogli ze sobą współpracować.

Nauczyciele musieli poszerzyć swoje umiejętności, nauczyć się uczyć inaczej. Szkoły z dnia na dzień zaoferowały większą elastyczność nauczania w zakresie miejsca, tempa i czasu nauki, dzięki czemu edukacja stała się szerzej dostępna. Jednak aby skorzystać z tych korzyści, uczniowie i nauczyciele musieli i muszą

poszerzać i rozwijać swoje istniejące umiejętności w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Rysunki 1 i 2 Aplikacje i usługi pakietu Office 365 Education A1

W darmowym pakiecie Office 365 Education znajdują się usługi: Exchange, OneDrive, SharePoint, Teams, Sway, Forms, Stream, Flow, Power Apps, School Data Sync, Yammer.

W ZSM nr 1 nauczyciele używali następujących aplikacji Outlook, Word, Excel, PowerPoint, OneNote oraz korzystali z usług Microsoft Teams, Forms, OneDrive z pakietu Office 365 Education A1. Umieszczali materiały dodatkowe do lekcji na portalu szkoły Office 365.

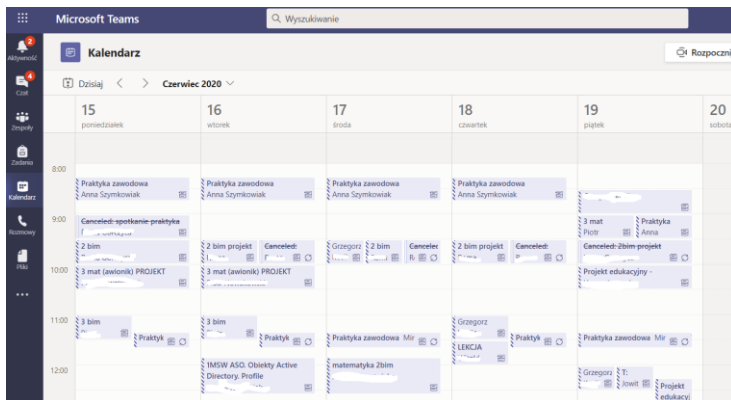

Rysunek 3 Widok Pulpit w Office 365 Education A1

Planowali spotkania w usłudze Microsoft Teams. Prowadzili lekcję w czasie rzeczywistym. W trakcie lekcji używali prezentacji, informacji z YouTube, ze stron rekomendowanych przez MEN. Do kontaktu z młodzieżą nauczyciele używali

dziennika elektronicznego UONET+. Przygotowywali testy, sprawdziany dla uczniów np. w aplikacji quizzz.

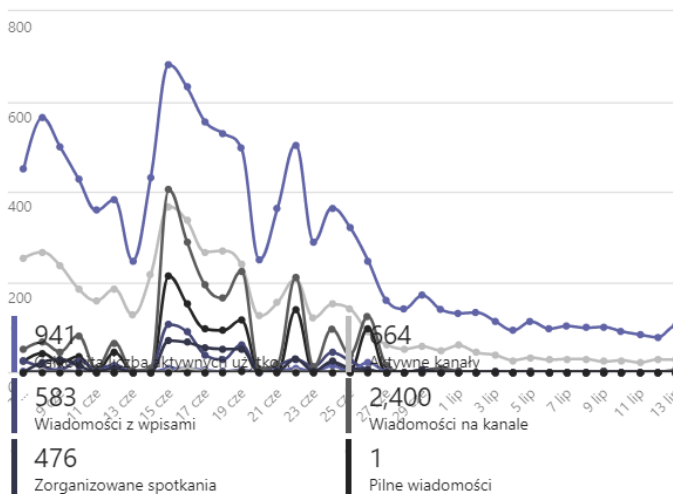
Od momentu wprowadzenia zdalnego nauczania w szkole w usłudze Microsoft Teams były prowadzone zdalne szkolenia dla nauczycieli (2 grupy – spotkania 2 razy w tygodniu po godzinie) oraz uczniów. Nauczyciele planowali zajęcia, spotkania korzystając z Kalendarza w Microsoft Teams (Rysunek 4). Obecnie konieczne jest prowadzenie ciągłych szkoleń nauczycieli w zakresie korzystania z TIK.

Rysunek 4 Widok Kalendarza nauczyciela w Office 365 Education A1

Raport użycia aplikacji Teams

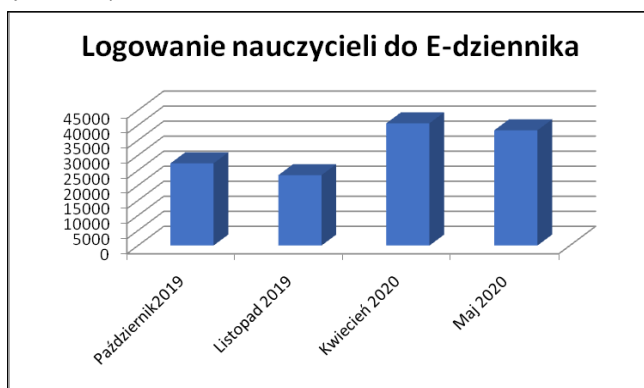
05 wrz 2020 20:28:51 UTC | Zakres dat: 7 cze 2020 - 4 wrz 2020

Rysunek 5 Raport użycia aplikacji Teams w okresie od 7 czerwca do 13 lipca 2020 r.

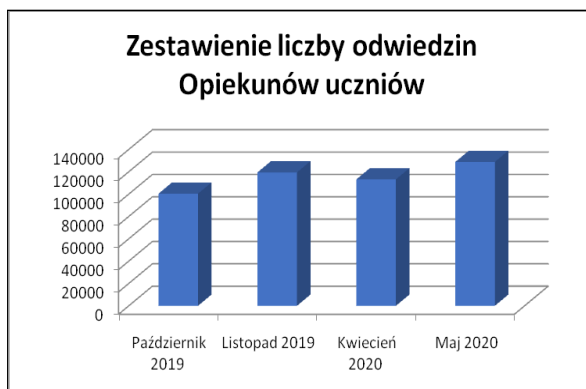
Uczniowie zostali przeszkoleni. Obecnie każdy potrafi swobodnie poruszać się w usłudze Teams i korzystać z aplikacji Office 365.

W czasie pracy zdalnej nauczyciele regularnie oceniali uczniów. Ocenie podlegało m.in.: zaangażowanie uczniów podczas zajęć, aktywność na zajęciach, zadania domowe. Przygotowywali zajęcia z pasją. Porównując ilość logowań nauczycieli do E-dziennika w okresie zdalnego nauczania możemy stwierdzić, iż wzrosła około dwa razy (Rysunek 6).

Rysunek 6 Liczba logowań do E-dziennika nauczycieli na podstawie E-dziennika ZSM nr 1

Porównując liczbę odwiedzin Opiekunów uczniów do E-dziennika w okresie zdalnego nauczania możemy stwierdzić, iż tylko nieznacznie wzrosła w maju (Rysunek 7).

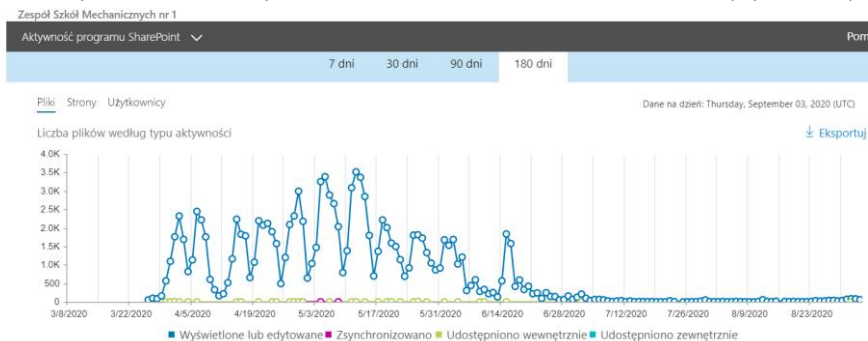
Rysunek 7 Zestawienie liczby odwiedzin Opiekunów uczniów w E-dzienniku ZSM nr 1

Porównując liczbę odwiedzin Uczniów do E-dziennika w okresie zdalnego nauczania możemy stwierdzić, iż wzrosła około dwa razy (Rysunek 8).

Rysunek 8 Zestawienie liczby odwiedzin Uczniów oddziałów w E-dzienniku ZSM nr 1

Uczniowie mieli możliwość przysyłania prac, które podlegały ocenie. 12 maja 2020 r. wyświetlono lub edytowano 3 516 prac w Office 365 ZSM nr 1 (Rysunek 9).

Rysunek 9 Liczba plików wyświetlonych lub edytowanych w Office 365 ZSM nr 1

Uczniowie wykonywali zadania w dowolnej chwili jednak z zachowaniem obowiązujących terminów. Nauczyciel był zawsze do dyspozycji uczniów. Sprzyjało to procesowi uczenia się. Działania takie przyczyniły się do wzrostu zainteresowania uczniów naszą szkołą, ich rodziców oraz społeczności lokalnej.

Nauczanie zdalne podniosło świadomość nauczycieli na temat rozwiązań edukacyjnych online opartych na innowacyjnej pedagogice.

Podsumowanie

Nauczyciel i edukacja to dwa silne fundamenty spójnego i dostatniego społeczeństwa. Silny nauczyciel może rozwijać silnych obywateli. Nauczyciel, który umie

inspirować i wprowadzać zmiany, może skutecznie przygotować uczniów do wielu wyzwań przyszłości.

Jednak najważniejsze jest obecnie wspieranie nauczycieli w sektorze TIK w wdrażaniu dynamicznych, otwartych i innowacyjnych metod nauczania. Zwiększenie kompetencji dydaktycznych i cyfrowych nauczycieli i uczniów.

Literatura

1. Babik W., Bojar B., (2002), Słownik encyklopedyczny informacji, języków i systemów informacyjno-wyszukiwawczych, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Warszawa
2. Clarke A., (2016), e-learning nauka na odległość, Wydawnictwa Komunikacji i Łączności WKŁ
3. Gutiérrez Isabel, Mar Sánchez M., Castañeda Linda, and Prendes Paz, Learning e-Learning Skills for Vocational Training Using e-Learning: The Experience Piloting the (e)VET2EDU, Project Course
4. Microsoft, serwis poświęcony bezpłatnemu pakietowi Microsoft Office 365 Education, <https://www.microsoft.com/pl-pl/microsoft-365/academic/compare-office-365-education-plans?activetab=tab:primaryr2>
5. Ministerstwo Cyfryzacji, <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/nauczycielu-poprowadz-lekcje-online?fbclid=IwAR2PIWO9eKfKXYyBGDCRKNTVEN2NNStezU4ns30qxKDP1LIhCXG5Q4t0VjI>
6. Osmańska-Furmanek W., Furmanek M., Pedagogika mediów, [w:] Pedagogika. Podręcznik akademicki, t. 3: Subdyscypliny wiedzy pedagogicznej, red. B. Śliwerski, Gdańsk 2006, s. 296.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, <https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-na-odleglosc--nowe-regulacje-prawne>
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, <https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-na-odleglosc--nowe-regulacje-prawne>
9. Wrotek W., (2006), *Informatyka Europejczyka. Technologia informacyjna*, Wydawnictwo Helion